

Landskap: Skåne Upptecknat av: Luz L. Woodgren  
 Härad: Östja & Storra Åsbo Adress: Högsröd Åsbovärd  
 Socken: Hallaröd Berättat av: \_\_\_\_\_  
 Uppteckningsår: 1933 Född år 1882 i Långhult av Hallaröds  
socken

Uppteckningen rör sig till största delen från min barndoms byggd Långhult i Hallaröds socken. På grund dels av släktskaps förhållanden, dels av att jag varit bosatt i Förlingby socken i 10 års tid, samt varit jämt ~~såväl~~ såväl ~~innan~~ innan Förlingby ~~såväl~~ såväl som Båsebygs socknar, samt att jag alltid varit, samt ännu har att varit intresserad för gammal byggd kultur, känner jag rätt så väl till orterna såväl som till gårdarna till nämnda platser och byar, o skulle nog kunna uppträffa en del beskrifningar ännu, om tiden det medgives

Enligt gammal Folktr., som rådde  
i mitten och senare delen av 18 hundra  
tallet, traddes allmänt, att om någon  
slag ut varmt vatten ut om dörran  
så gick den personen vatten blåsor på  
händerna i blod i ansikten också,  
Slags varmt vatten vid en hyllbucka  
eller hyllbucka så gick den personen  
hyllskinn (utslag i ansikte o på kroppen)  
som snabbt kunde bätas med att  
Personen i fråga, satte sig under buckan  
en torolags kväll, eller och en Torsdag <sup>kväll</sup> i  
ny o en i månan, o tvätta sig i ansikten  
eller der det anda pans, med nymjölkas  
kamjolk, bitit i en kapps kapp, gir det  
som inte gick åt att smörja med, skulle  
slås över den vänstra axeln så ge-  
som det anda.

22

Skåne  
Öngö. i Åbo

Halländ. Färingst.

3831

Jord. Aus. L. 1882  
Hörsnäs Löbans  
född 1882 i LånghultLUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

2

Fick man Alva bläst, blev man rent  
full av stora vatten blåsar på munnen  
o kinder. Jag minns när jag var liten  
sitt, att jag fick sådant styg, en gång  
då min morfar plockade då älvsnäver  
(renlura) som växer på stenar lite var-  
stades, han tog då älvsnäver, svavel, o  
laven solknappar, som lades på eldglöd  
som tigits i spisen, så skulle man ställa  
sig över elden med rökelser, o så påja  
att sjunka eller något lykt över huvu-  
det så att rökelser, kom att göra bättre  
värkan, när så seremonien var över  
skulle man spatta tre gånger för att  
det enda skulle försvinna riktigt  
o inte påja med vidare, vad som gjordes  
det för min del var jag inte men bra blev jag

Skriv endast på denna sida! efter proceduren i alla par

N:o 3 af Skåne  
Öst. Östg. N. Öst.

3831

Uppst. av Dr. S. Magnus  
Sten

Född 1882 i Långbult

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

3

En Halland & Färingstofta  
Att första sjukdom vid träd o stenar, knu-  
skades inte i allmänhet, om varit sjukdomar  
utan var det mäst sjäver (engelska sjukam)  
o Tandsvärk o dylikt, jag vet en sådan sten,  
från min barndom, som låg en luntig  
inunder, som varit på en barn med (eng. sjuk)  
samt vi pysslar i bland beskådade på vedar  
börligt smittad, för den som kom för  
nära, eller hade varit vid den hade fått  
sjukdomen på sig, o der fanns ingen  
hat o skam för den. På tal om (eng. sjuk)  
så vet jag personer som fått betände den  
om det var s. k. liksjåver, vilket barnet  
kunde få om modern medan hon ännu  
eller innan barnet var födt låg i en öppen  
grav, betändet gick så till en en hon  
om en hundskalet lättes en såndag på en.

Kyrkogård, Isræfter Toq, man rinnam  
de vatten av en bäck eller å, som rann  
mot norr, vattenet Toq's mot ström, sen  
Toq, man vatten i benbiten som var lät,  
så skulle barnet dricka derav tre gånger  
på ny o nå (nådan) sen Toq's vattenet  
som blev över, o bars tillbaka i en  
tinn åren, o sloas ut med strömmen.  
benbiten i sin tur fick bäras hem  
på bestämd tid annars kunde det  
vara en viss risk för läutegaren att  
på en påminnelse som inte glömdes i  
första brådskande, jag kommer kanske  
vid lämplig tillfälle att tala om en påminnelse  
som min morbror varit med om en  
gång, han är nu på sin 82 år.

Den som hade tandvark skulle gå ut i en skog, fin en ek, lossade barken så mycket, att en liten spån eller spån kunde lossas med en kniv från trädet, därefter togs spånen, så tog man omedelbart tanden tills den blödde, när något blod hade funnit vid spånen, satte spånen in i boka på sin plats i trädet, när den då var i passad veks barken öron igen, när trädet då var läkt i barken så fick den personen aldrig ont i tänderna mera.

Samma förhållande var det med den som ville ha friska tänder. tog den, den 1sta tanden som påldes, o borrade ett hål i en ek o lade tanden där i igen täppt hålvet med en plugg så fick han starka o friska tänder, sådana träd användes för att ej vara

Med värtor på händerna användes än  
i dag på sina håll en nitt utbrött medel  
nämnligen att räkna värtorna, o tag man  
i så full lika många arter, var man  
inte säker på antalet värtor så togs  
en handfull arter, varefter man stilla-  
tiggade, en torsdags eller söndagskväll  
gick till en vattendrag, å eller bäck med  
rinnande vatten, vände sig med ryggen mot  
vattnet kastade med högra handen i vilken  
man hade återan allsammans över den  
väntan avse under det man sade: "här  
slänger ja alla mina värtor", sen gick  
man stillastående mot hammet igen  
mätte man någon på vägen mot hem-  
met gick man inte hålla på någon  
Medlet är beprövat och effektivt.

Västar, såväl som hudutslag, kunde  
botas på flera vis, än var det någon  
urhållad sten i kyrkogården, som vid  
rågnväder, eller när stark lagg paskit  
Togs i anspråk, genom att ställa sig under  
en Torsdag eller Söndag kvinn, Träta på  
den anda då det försvann en sig själv  
Kyrkogården, hade samma botande kraft  
över en hel del sjukdammars. I samma  
sång hämnad min jag en nära anhörig. En  
mög, som hade en liten flicka, som var  
beskräftad med svårast utslätt över hela  
kroppen, en gammal jörbezumma utslätt jörbezumma  
bevaringska, såde att det var bytt skinn varit  
barast i fråga skulle kläddas naken och  
blasken Tolu midnattsmånen, rullas i daggen  
under ett bylleträd eller buske, flickan  
blev frisk.



I Färingtofta socken an Norra äsbo Thärad  
när man går på vägen från Färingtofta  
Mot Rindaga, ca fem à sex hundra meter  
från Färingtofta kyrka såkunn ligger en  
bro som kallas för dörskapen. Till höger  
om den går en antagligen väg, rakt bort mot  
en bädd, en surbrunnns bädd (hålsobädd)  
som för en dyrtia å femtio år sen anvin-  
des flitigt, o enligt vad som berättats  
mig, av gammalt föräldrigt folk, för en  
trettiogen år sen. Därför även offer  
vid bädden gevar en silverpenning.  
Kändes i vattnet, och vad som berättas  
mig, var det mycket folk som berättas  
samma både från, närare o  
mera avlägsna liggande orter, vattnet  
fästades vara jämnt och ja till o med bättre än Rinn-  
lösa vatten.

Jag har kanske en del andra saker i  
minnet ännu som kanske kan vara av  
intresse att höra berättas. Har gjort några  
upptäckningar, som jag själv delvis sett  
i höst, dels fått mig berättad av min syster  
och syster som är resp 77 och 89 år.

Kan det upptäckande vara en gagn och  
intresse. så önskar jag härmed lycka i  
arbetet. samt tack för bokpriset som  
sändes mig i fjor. Gärna Din Eller Gärna.

Hälsningar den 27 Sept 1933

August Nordgren